

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 lei.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 8 "
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDACȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30.

INSCRIEREA
se primesc la administra-
ție. Prețul după tarif
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiată.

Paryitas nostra.

Stăm acum deja de o leacă de vreme la răspântie. Ne-am oprit în loc, nedumeriți, la răscrucele sorții, dar, pe cum se vede, puțin simțesc însămnătatea dureroasă a momentelor de față pentru viitorul neamului. Vremuri mari fac să răsără din adâncimile tainice ale poarelor bărbați providențiali și tot vremi grele fac să trăsără milioanele și milioanele de suflete ale poporului, unindu-le în gânduri, idei, hotărâri și porniri eroice și sărbătorești. Socotind după aceste semne, s-ar putea crede, că noi nu trecem, sau cel puțin nu suntem conștii, că trecem prin timpuri istorice. La noi nu e nici o mișcare, nici o fierbere sau baremi un murmur, iar bărbați providențiali nu se desprind din mormânt.

Câte nenorociri s-au deslănțuit pe capul nostru în câteva luni, ar fi suficient să scoată din sărite și pe cel mai pașnic și mai slugarnic popor din lume. Noi? Ce se face la noi? Ce s-aude? Unde-i murmurul poporului? Unde s-aude sau se vede un semn vizibil, că nu suntem învoiți una cu capul, să ne stringă cătușele?

O pildă: Episcopia gr. cat maghiară e fapt împlinit. Tot așa, azi mâine, episcopia gr. or. maghiară. Ce să face? Ce se aude? Conzistoadele noastre vegetează clipocind, înfrâud cu nepăsare micile „capo d'opere” de administrație bisericască în jurul întregirilor unor posturi de preoți și dascăli. Iată un exemplu ales așa pe nimerite.

Să observăm în general un fel de amorțeală sau oboșală în rândurile luptătorilor noștri. Să fie aceasta prevestitoare a agoniei sau liniștea, ce aduce viforul? Nu știu, dar nădejdele mele în viitorul nostru, în chipul, cum ne luptăm, au scăzut la minimum, unde numai cu aceea mă mai mângâi: Totul e pierdut, doară onoarea încă nu.

Să facem un mic bilanț al stărei noastre pe terenul politic, cultural, economic.

E de prisos să vorbim mulțe despre starea noastră politică. A-

ceeași minciună constituțională ne gătuie, începând cu reprezentanțele comunale până la parlamentul țării, dela străjerii satului până la ministrii. Țin să adaug numai, pe seama acelor naivi, cărora le place a crede în posibilitatea unei „infrățiri maghiaro-române”, că aici la noi de mult numai e vorba despre o luptă pentru diferende politice, ci e vorba despre o luptă de rasă; adică: Aut — aut! Atât ar mai fi doară de spus, că proiectul sufragiului, așa cum e intenționat, ne va nimici poate cu totul, reducându-ne din cantitate negligeabilă la un zero politic.

Pe terenul cultural stăm tot așa. Bisericele ni s-au iau, ce ne rămâne, e cu totul aservit administrației, școlile ni s-au închid, fundațiunile ni s-au confiscat, „Asociațiunea” și „Fondul de teatru” abia trăiesc de pe azi pe mâine, ziaristica noastră ca vai de ea. La toate acestea să mai adaug și semnele grele și bolnave ale unei cangrene morale, ce a început să infecteze puritanismul societății noastre, singura ei forță și tărie. Să fie aceasta influența „moral insanity”-ului semitic al societății maghiare sau prevestirea unei destrămări totale naționale? Nu știu.

În privința economică stăm prost de tot. Sărăcia noastră mai are și un pendant: Neajutorarea, provenită din lipsa de prevederi largi. Țăranul nostru nu-și știe lucra rațional puțin pământ, ce-l are și nici valoriza produsele lui în chip rațional. Lângă aceste să mai adaug în multe ținuturi o lenă adevărată orientală. Organizații economice generale, cari ar putea fi panțira cea mai puternică a neamului nostru, n'avem. Meseriașii și negustorii noștri puținii, ce-i avem, ar muri de foame, dacă ar fi avizați numai la sprijinul nostru, dar peste tot nu prea avem. Banca aștruită, plănuită de guvern, colonizările, perzucutarea băncilor noastre, etc., ne vor duce din sărăcie la sapă de lemn, la starea Approbatelor și Compilatelor.

Ce să deslușește din bilanțul acesta lugubru și istoria genezei lui? Dacă apăsarea noastră a fost

făcută până acuma cu forța și iuteala unei proporții aritmetice, în viitor o să meargă după proporția geometrică, iară rezistența noastră scade tot în raportul acesta. Cu groază întrezăresc clipa, în care ne-om trezi, că suntem desmoșteniți, paria Ungariei.

Față cu acestea ce să face? Unde-i îndârjirea și energia, reclamată de clipele încordate ale prezentului? Orice cumpeneală și chibzuială, orice loialitate își are o margine, hotarul unui energie și consecvent: Noli me tangere! Ce-i de aci încolo, e de cel rău și să chiamă slăbiciune, lasitate, deci moarte.

Pe lângă toate năpasturile ne mai vine pe cap și o zăpăceală, un haos, în care — rari nantes în gurgite vasto — să incurcă și cei mai orientați oameni. Orbecam în întunecul cel mai groznic tocmai acum, când ne-ar trebui lumina cea mai clară. Mi-e frică numai, că din tohuvabohu acesta se va alege un dezastru general, ca după cele din urmă alegeri pentru cameră, va rezulta un dezastru național, urmat de o decepție amorțitoare, totul ca urmări unei trageri pe sfoară machiavellice.

Simptomele să potrivesc. Aceeași neorientare (atunci în urma legii lui Apponyi și altor lovituri), aceleași zvonuri despre pretinse pertractări cu guvernul, aceeași neactivitate. Ceea ce mai curios este, că întotdeauna atunci, când manifestările noastre ar fi avut un răsunet și, poate, în consecință, un rezultat (cum ar fi și acum, cu proiectul sufragiului) nu s'a făcut nimica; de ce? Guvernul taman atunci ne-a descoperit, că existăm și s'au început „tratatative de împăcare”. În decursul negocierilor, timpul potrivit a trecut și noi am rămas ca nana de car.

Și de astădată să susține cu multă îndărătnicie zvonul despre unele pertractări, ce-i drept, foarte misterioase cu guvernul. Să aude între altele, că e vorba de perfecți români, abrogarea legii lui Apponyi și executarea legii de naționalități.

Întreb însă, ce folos o să avem (admițând pe un moment

fantasmagoria aceasta), dacă alde Segeszkú és Társai o să ne vie de „fișpani”. D-nii Mihali, Maniu sau Vaida sigur n-o să fie poftiți la scaunul de prefect. Ideia în sine e o naivitate politică. Congregațiile, conziliile administrative comitatene etc., aceste sunt garanțiile unor cantonări naționale a comitatelor, iară nu niște comiți supremi, ce stau și dispar cu guvernul și neavând în jos sprijin, în sus fiind dirijați, chiar să aibă intențiile cele mai curate, nu pot face nimica. Abrogarea fătului monstru a lui Apponyi să cuprindă în executarea legii lui Apponyi, prin urmare e un non sens. Peste tot, pentru Dumnezeu, cum poate să-și închipe cineva, cu minte sănătoasă, că de voie bună ni să va da ceva, acum, când, cu toate că suntem amenințați cu război european, ni se iau bisericile, școlile, pământul de sub talpa țăranului nostru, acum când s'a pornit prigoana, deși stăm în fața unui pericol comun, cum deci ni se va da ceva în timpurile de pace, ce trebuie să vină și ele.

Peste tot să întreabă obștea, cu drept cuvânt ce-i cu tratativele? De ce merg trebile așa de misterios? Discrețiunea e bună până la un punct careșare în interesul tacticei, dar de-aci încolo strică, și nu folosește cauzei. În privința aceasta avem doară antecedentele istoriei campaniei electorale.

Noi credem, că ar fi bine să se convoace conferința națională, singurul for competent în afaceri și în clipe de aceste. Să se discute în mod calm și obiectiv și hotărârile aduse să ne fie sfinte.

Dacă guvernul nu admite ținerea conferinței, să binevoiască comitetul național a afla o modalitate, care ar putea aduce lumină deplină în lupta noastră.

Clipele sunt grele și ticălos ar fi acea, care în momentele aceste și-ar uita de datorința sa.

Alexandru Moldovan.

Misiunea Prințului Hohenlohe. Prințul Hohenlohe a sosit ieri dimineață la Viena și va fi primit zilele aceste

în audiență de Maj. Sa. În ministerul austro-ungar de externe se susține, că misiunea prințului Hohenlohe a avut succesul dorit. În decursul conșfătuirilor recente între ministrul de externe Sasanow și între ambasadorul austro-ungar la Petersburg s'a constatat, că divergențele, cari există între Rusia și monarhia austro-ungară, sunt ușor de delăturat și îndreptătesc la cele mai bune speranțe în viitorul apropiat.

În cercurile politice rusești se asigură, că Austro-Ungaria va da în curând o dovadă despre succesul misiunii principelui Hohenlohe, demobilizând trupele concentrate la granița rusă. Mai multe alte chestiuni, la cari se referă scrisoarea împăratului Franz Iosef, sunt obiectul unui viu schimb de păreri între Sasanow și ambasadorul austro-ungar din Petersburg.

În ce privește războiul balcanic, cercurile diplomatice din Petersburg cred că, ori-care ar fi soarta Adrianopolului, Turcia va continua să reziste, sperând, că un succes la Căntalgea ar contribui la reducerea pretențiunilor aliaților.

Lukacs în audiență. Primministru Lukacs a fost primit în audiență la M. Sa Duminecă la orele 10 din zi. Audiența a durat o oră. Semioficios se anunță că Lukacs a făcut raport M Sale despre chestiuni politice corente.

Din sursă vrednică de credință se spune, că Lukacs a raportat mai întâi despre proiectul național, singurul for competent în afaceri și în clipe de aceste. Să se discute în mod calm și obiectiv și hotărârile aduse să ne fie sfinte. Dacă guvernul nu admite ținerea conferinței, să binevoiască comitetul național a afla o modalitate, care ar putea aduce lumină deplină în lupta noastră. Clupele sunt grele și ticălos ar fi acea, care în momentele aceste și-ar uita de datorința sa. Alexandru Moldovan.

Misiunea Prințului Hohenlohe. Prințul Hohenlohe a sosit ieri dimineață la Viena și va fi primit zilele aceste

Copilă.

Copilă cu părul ca spicul de grâu, învoială ca crinul în floare, Păharul mi-l umple cu vin aurii Ce fierbe și spumegă'n soare.

Păharul mi-l umple cu vin aurii Și umple-mi-l iară și iarăși, Căci mâne suna-va gornistul în zori Să prindem iar spada tovarăși.

Mâni strânge-voi flinta și steagul măreț Și'n sunetul vajnic de-alarmă, Smeț ca și șoimul din munți voi pleca La coapsă cu spadă și armă

Cu brațul meu stângul, la piept azi te strâng, Dar mâne când trece-ți-voiu pragul, La dreapta voiu prinde-voi flinta viteaz, Să-mi apăr și țara și steagul.
Bistrița. Emil A. Chiffa.

Ion Luca Caragiale.

— Câte-va amintiri. —

De Horia Petra-Petrescu.

S'au scris atâtea despre Caragiale, încât cu greu voiu putea adăoga ceva nou la cunoștințele generale ale publicului nostru cu privire la figura lui.

* Din „Revista Teatrală”, redigată de d-l Dr. Horia P. Petrescu, care va apăre peste câteva zile.

Ceece vreau să dau aici sunt câteva note, cari cred că sunt caracteristice pentru felul de a vedea și felul de a discuta al marelui dispărut.

În anii ultimi ai vieții sale, începând cu a. 1907, am avut fericirea să mă întâlnesc mai des cu Caragiale, în Lipsca, Berlin, București, Blaj și Braşov. O prietinie veche între tatăl meu și Caragiale mi-a adus servicii reale, mie, tinărului student, care numai câștiga puteam din discuțiile avute în casa sa ospitalieră din Berlin (cartierul Schöneberg și Willmersdorf). În atmosfera curată, prielnică, familiară din locuința sa berlineză, unde mă invita să petrec din când în când, ca „acasă la părinți și frați” și unde am cunoscut pe Gh. Panu, Dobrogeanu-Gherea și pe Dș. Cella Delavrancea — mă simțeam bine, căci atmosfera aceasta familiară și intelectuală era întruparea visului meu. Într'un foileton, subscris „Ilie Marin” și publicat în „Tribuna” (1907, Nr. 150), am descris impresiile câștigate („I. L. Caragiale intim”), articolul a fost produs în gazetele din țară și a dat prilej la o discuție între C. și un redactor ieșan, d. Dr. Blumenberg, din care redactorul s'a ales cu o epigramă pipărată, care — aud că se recitează și acuma de multe ori în Iași.

Va fi de interes să se știe, că „nenea Iancu”, cum îi spuneam, urmărea cu încordare și mișcarea noastră teatrală din Ardeal și că se entusiasma într'unele momente atât de mult de mișcarea frumoasă culturală a unei mișcări sistematice pentru ridicarea clasei

țărești, încât promitea că va contribui și dânsul la promovarea intereselor acestora ideale, naționale. Odată i-am povestit în colorii vii, cum m'am priceput eu mai bine, misiunea societății de teatru la noi. Planul de acțiune pentru postul, care-l ocup astăzi, era limpezit de pe atunci în fața ochilor mei sufletești. „Nenea Iancu” m'a privit plin de bunătațe prin geamurile ochelarilor săi și mi-a promis să scrie pe seama societății noastre de teatru câteva broșurele: „da ușor, mă, da limpede, — mă — pe înțelesul tuturor, ca să priceapă badea Gheorghede dela coarnele plugului și să se ducă la reprezentările dela sate ca la sfânta biserică. Am să-i spun lucrurile cele mai grele, cu imaginile cele mai clare, ca să priceapă și să se încâlzească”. Și mi-a schițat, aceasta odată, când îl petreceam la gară, în Lipsca — pleca spre Berlin — planul pentru o serie de broșuri scrise anume cu scopul să aducă servicii reale cauzei noastre culturale.

Cine știe dacă nu s'ar fi ținut de promisiune, acuma când l-aș fi putut ruga din oficiu să-și aducă aminte de cele plănuite în Germania! Dar cimitirul Belu nu ni-l mai redă, ori cât ne-am ruga! Aș fi nesincer dacă aș declara că totdeauna a fost cuprins numai și numai de astfel de sentimente față de mișcarea teatrală. Dimpotrivă. Ca mulți alții, l-am auzit și eu tunând și fulgerând împotriva stărilor teatrale dela noi, în conformitate cu ideile așternute pe hârtie, mai pe urmă în „Noua Revistă Română” (vol. VI, Nr. 12, 1909). Odată

mi-a arătat găvanul palmii drepte și m'a întrebat malițios: „Vezi păr în palma asta?” „Nu”, i-am răspuns, neștiind unde are să ajungă „maiestrul”, „apoi, după cum nu este păr în palma mea”, urmă dânsul, răsând sarcastic, sfidător, cu ochii, „cum poți pretinde ca Românul să aibă teatru?” „Nu-l, ei bine: nu-l!” Spiritul de contradicție era atât de desvoltat la dânsul, încât de dragul contradicției risca de multe ori să ducă aserțiunile sale la extrem.

Tocmai acesta era farmecul unei conversații cu Caragiale. Cea mai minunată gimnastică intelectuală! Trebuia să te fii bine, ca să nu capeți una sdravănă — căci argumentația lui era scâpărătoare, de te robea, dacă nu-ți strângeai bine argumentele tale în chingi. Ceece făcea, în anii tinerii, la ședințele „Junimei”, punea în practică și în anii ultimi ai vieții sale — se juca, de cele mai multe ori, cu interlocutorii săi, ca cu nește mingi. Pentru noi, tinerii, avea conversația cu Caragiale de multe ori efectul unor dușuri reci, dușuri, din cari ieșeam — însă — întăriți. Și bucuria lui Caragiale dacă nu vedea că nu a-runcăm sabia din mână, că persistăm pe lângă argumentele noastre, de cari suntem pătrunși. Odată mi s'a relatat că s'a exprimat despre un ardelean, cu care a discutat până la două noaptea: „Al naibii ardeleanul ăsta! Nu se dă bătut! E numai inimă! Tare mi place de el!”

Nu mai că primeam în Lipsca telegrama: sosesc atunci și atunci. Vino la gară cu studenți români. Știrea se răs-

pânda ca fulgerul între noi și ne înfrînțam la gară, 10—15—20 de tineri. Și „nenea Iancu” sosea. De departe îi vedeam mâna, din fereasta vagonului, cum ne salută. Cobora, se uita roată împrejur, stânga mâna fiecea: „Sunteți în păr?” — „În păr!” — „Haideți!” Și o porneau la drum... Din geaman-fănaș scoate câte o carte. „Știi ce am cetit pe tren?... Uitați-vă: Manon Lescaut, romanul lui Prévost, abatele Prévost!... Îl cunoașteți? Ei, îl cunosc și eu, da l-am cetit din nou! Măi, să vă ferească Maica Precistă să ajungeți în halul bietului cavalier des Grioux! Tiii, mamă — mămulică!” și începea să fluiera încet, cu mâna la cap, „a dracului muierea, mă! Ce-a făcut Manon din bietul om! Cea mai grozavă, cea mai grozavă iconă de ce poate să ajungă omul întunecat de patima dragostei!” Și conversația urma înaintea, fără de întreruperi, necunoscând obstacole. Urcam într'alte tramvaie, ajungeam în Sachsenhof (otel și restaurant bun, în centrul orașului), dădeam pe la cafenea Bauer, dimineața, pe la 4—5 — conversația își urma cursul ei vertiginos, totdeauna interesant. Și ceece făcea „nenea Iancu” cu noi în Lipsca, a urât-o mai târziu și cu tineretul român din Budapesta, din Cluj, din Blaj, căci ne avea dragi — trebuie să o constatăm cu cea mai mare bucurie — ne avea dragi, pe noi, ardeleeni.

De câte ori l-am auzit povestindu-mi de poporul nostru cu entuziasm! Și — mă grăbesc a spune — cu entuziasm adevărat, nu prefăcut. Mulți de-

După audiență, Lukács a conferit cu cu unii corifei politici, între cari cu consilierul ministerial de la externe Wickenburg și cu primministrul. Cu această ocazie s-a discutat situația externă, tratatele comerciale și chestiunea delegațiilor.

Lukács a plecat la Budapesta seara la orele 5.

In jurul proiectului electoral. In cercurile socialiste și democratice se continuă pregătirile pentru grevă.

In Budapesta Reuniunea generală de consum, care are peste 20 mii de membri, toți muncitorii organizați, ia astfel de măsuri pe timpul grevei, cari vor asigura alimentarea muncitorilor și impedecarea uzurii cu articli de nutre-mânt.

Cu titlul »La proiectul alege-rilor de deputați« a apărut în limba maghiară o broșură, de *Externus*, un pseudonim, sub care se ascunde fostul deputat Gorove. Autorul recomandă mai multe modificări în proiectul lui Lukács, pe cari le supune aprecierii celor competenți.

Garda parlamentară. Zilele aceste a apărut în ediție oficială regulamentul de organizație al gardei parlamentare.

In regulamentul se stabilesc atribuțiile și datorițele gardei. Intre altele se stabilește, că unde are drept garda a intra în activitate: în palatul camerei și în împrejurimea apropiată, în casa ungară din Viena, și în orice loc în țară, unde se află în funcție vre-un oficial al camerei.

In § 13 se fixează dreptul, când au să se folosească de armă gardiștii, anume: când sunt atacați; când le este amenințată viața; dacă în decursul împlinirii serviciului lor dau de-o astfel de împotrivire, prin care sunt împedecați în exercitarea acestui serviciu și în fine, când trebuie să apere viața la a treia persoană atacată.

Garda parlamentară va avea o uniformă deosebită. Va fi înarmată cu sabie de oficer și revolver. Feciorii nu pot servi decât 6 ani în gardă. Inainte de-a fi primiți ca gardiști, trebuie să facă un serviciu de probă de trei luni.

Aceste sunt dispozițiile principale pentru garda parlamentară, cea mai monstruoasă creațiune a erei Tiszalukács.

Diferendul româno-bulgar. Face oareșcare senzație un articol recent al semiofiosului bulgar »Mir«, în care se dă expresivă speranță unei rezolvări pacifice a conflictului româno-bulgar. Regretând momentul ales pentru ridicarea diferendului bulgaro-român, ziarul »Mir« exprimă satisfacți-

nea pentru deciziunea de a se urma la Sofia negocierile începute la Londra, în speranța unei rezezi finalizări a acestei chestiuni »spre a pune un sfârșit jonicilor bănueli, ca i fac din națiunea română — aliata inamicului secular, care de sute de ani asuprea pe bulgari, greci, sârbi și chiar românici.

Toți românii conștienți — zice »Mir« — suferă de sigur din cauza acestor bănueli și resping ca injurioase pentru onoarea și demnitatea lor națională speranța ce turcii înlemiază pe ei. Amiciția româno-bulgară datează de atât de mult, în cât putem fi siguri, că ea va rezista de astăzi dată tulburor încercărilor ce se fac spre a o turbura și că ei cari doreau să o turbare vor fi nu numai decepționați, dar vor trebui poate să-și plătească greșelile, de oarece bunul simț al popoarelor și instinctul lor de conservare nu poate să piară spre a face loc unei politici artificiale (?) și unor false (?) aspirațiuni naționale.

Viitelerul apropiat ne va arăta că ce consideră bulgarii de politică »artificială« și de aspirațiuni naționale »false«

Lupte la Ceatalgea Gallipoli și Scutari.

Trupele de impresurare sârbo-bulgare au intrerupt Duminecă pentru câteva ore bombardarea Adrianopolului.

In schimb luptele au continuat la Ceatalgea, pe peninsula Gallipoli și în jurul orașului Scutari. Știri, ce sosesc de pe câmpul de războiu sunt nelămurite și în multe privințe contradictorii. Telegramele din isvor turcesc prezintă situația trupelor turcești în colorii favorabile și vorbesc de însemnate succese la Ceatalgea și Gallipoli. Rapoartele, cari sosesc peste Sofia, desmint însă succesele turcești. Din știrile sosite din ambele tabere, rezulă că Turcia au luat ofensiva. In ce privește însă succesul luptelor, telegramele diferă.

Sofia 10 Febr. Turcii au intrerupt ieri o ofensivă contra trupelor bulgare cari se află la Bulair. O luptă crâncenă a început care a durat până la orele 3 d. a. In acest timp trupele bulgare au trecut la ofensivă cu energie și au respins pe turci urmărindu-i până sub forturile de la Bulair. Pe teren zăcea un număr enorm de morți și răniți. Prizonierii turci prinși de bulgari spun că șase divizii turce luseră parte la această mișcare. Trupele bulgare au avut o atitudine neostămutată. Cătră căderea nopții inamicul a încercat să opereze o coborâre în împrejurările Karkialului, unde au apărut și

20 de vapoare. Abia începuse coborârea, și infanteria turcă debarcată a a și fost atacată de cătră bulgari, cari i-au adus pierderi considerabile. In urmă vapoarele turce au eșit în larg.

Berlin 10 Febr. Știri sosite aici din Constantinopol spun, că Rodosto și întreaga împrejurime se află în mâinile turcești. La Malteke, la o depărtare de 8 chilom. de Bulair a avut loc o luptă vehementă. Bulgarii au fost nevoiți să se retragă. Coasta Dardanelor până la Myriophitos este în mâinile Turcilor. Intre Rodosto și Constantinopol au fost lupte mari, cari s-au terminat deasemenea cu retragerea bulgarilor. La Gallipoli și Rodosto au fost debarcate din nou trupe turcești.

Frankfurt 10 Febr. Duminecă s'a dat la Ceatalgea o luptă scurtă dar foarte crâncenă. Turcii au voit să taie linia de retragere a bulgarilor. Aceasta le-a succedat însă numai în parte. Turcii au făcut 81 bulgari prizonieri, între cari un colonel bulgar. Flota turcească a bombardat Duminecă cu succes pozițiile bulgare la Silivri (coasta mării Marmara.)

Constantinopol 10 Febr. O telegramă consulară din Adrianople, sosită Sâmbătă ambasadelor prin telegrafa fără fir, și prin mijlocirea ministerului de războiu spune că bombardarea continuă de patru zile. Un aeroplan bulgar a sburat deasupra Adrianopolului, însă a trebuit să se depărteze din cauza împușcăturilor turcilor.

Constantinopol 10 Febr. Transporturile trupelor pentru Gallipoli și Rodosto au continuat ieri O parte a trupelor transportate alaltăieri era destinată pentru Midia pe Marea Neagră, unde încercaseră mai întâi să debarce kurzi neregulați cu ajutorul cătorva vase de războiu pentru a hărțui trupele bulgare. Până acum nu a sosit nici o știre despre isbânda debarcării. Administrațiunea războiului a rechiziționat mai multe vapoare, cari fac transporturi și serviciu între cartierele Bosforului.

Mustafa-pașa 10 Febr. Bombardarea Adrianoplei după o scurtă pauză s'a reluat ieri. După pozițiile desertorilor, trupele gârziștane și locuitorii orașului fug de la un cartier la altul căutând un adăpost contra proiectilelor bulgare.

Constantinopol 10 Febr. Poarta a deis să expulzeze pe corespondentul ziarului »Le Matin«, Cuiet, din cauza știrilor false și tendențioase privitoare mai ales la pretinsele certuri dintre trupe la Ceatalgea.

Celinge. 10 Feb. Firoul presei află, că aripa dreaptă a generalului Martinovici a ocupat satul Djonsisik de asupra fortificațiilor de la Taraboș. Aripa stângă mergând pe țărnul lacului Scu-

tari a ajuns aproape de Siroka. Trupele din centru au ajuns la 200 de metri de retranșamentele de la Taraboș, după ce prin cercetași au stricat în 12 locuri firele de sârmă cari fuseră întinse. Bombardarea la Taraboș se face continuu din Sirokagora și Oblika. Un detașament sârb sub comanda colonelului Popovici cu 3 batalioane muntegrene, cu mitralieze și tunuri merg spre Brdiza atacând cu vigoare.

După știrile primite de la armata principelui moștenitor, trupele muntegrene au avansat împresurând micul Bardagnol; marele Bardagnol este deja ocupat. Prizonierii turci făcuți confirmă svonul că Hasan Rıza a fost ucis și că hrana din Scutari începe să lipsească dar că munițiile sunt din belșug. Micul Bardagnol, pozițiune importantă turcească unde inamicul era tare fortificat și de unde rezista de două zile, a fost ocupat de cătră muntegreni. Inamicul complet buimăcit fuge spre oraș. Muntegreonii transportă artilerie grea spre a putea susține viitoarele lupte și asaltul eventual al Scutarilor.

Situația tezaurului român. Direcțiunea contabilității generale a Statului a încheiat provizoriu situațiunea veniturilor și cheltuelilor tezaurului la finele exercițiului 1911—1912 al 4-lea budget, care cuprinde, conform legii din 29 Martie 1908, toate veniturile și fondurile caselor speciale, pentru cari mai înainte se alcătua bugete aparte. Veniturile Statului, cari în 1910—1911 au trecut pentru prima oară de o jumătate miliard, a atins în 1911—1912 însemnata sumă de 575.056.518 lei 15 bani. Sporul este deci constant.

Cheltuelile, în același interval, n-au atins decât 464.664.852 lei, 58 bani, astfel că tezaurul și-a rezervat în numerar o sumă de 110.391.665 lei, 57 bani, care constituie excedentul bănesc al acestui exercițiu. Incasările din primul semestru s-au urcat la cifra de 268.158.621 lei, 85 bani, din care s-a plătit lei 167.470.962 15 bani, alegându-se un excedent de incasări în sumă de lei 100.687.659 70 bani.

Bulgari și Sârbi.

(n) Tot mai numeroase sunt probleme, că înțelegerea între aliații balcanici nu e cea mai perfectă și că, foarte probabil, ea va fi chiar cu neputință din momentul când va urma să se împartă prada. Inca nu s-a terminat războiul, și se observă deja bine semnele vechei rivalități dintre cele trei popoare, Bulgari, Greci, Sârbi, care decenii deardându-se prigonaua groaznic unul pe altul, ucigându-se reciproc undese nimerau, în Macedonia, chiar și membrii aceleiași familii între olaltă când, cum adeseori se întâmplă, unul se consideră Bulgar, celalalt Grec ori Sârb.

Sub multe raporturi, războiul balcanic a potențat veleitățile. Deocamdată nu e prilej de izbucnire, dar simptome arată că ura clocește turbată și că lung timp încă nu va fi pace în Balcan. Ceeace nu înduioșază pe noi este faptul, că într'acea și frații noștri români macedoni sufar enorm, căci, când e vorba de ei, Bulgari, Sârbi și Greci sunt de acord că cea mai bună deslegare este a-i extirpa dacă țin cu încăpăținare la limba și neamul lor românesc.

E cunoscut, că în Salonichi trupe bulgare și grecești și-au stat față în față. Că n'ci între Bulgari și Sârbi nu e deloc frățietate, e manifest și din cazul de mai jos, publicat de ziarul »Frankfurter Zeitung«, unul din cele mai mari organe de publicitate. Corespondentul sau din Üsküb îi scrie:

»Sfințirea apei la Bobotează este una din cele mai mari sărbători ale bisericii ortodoxe. In Rusia ceremonia aceasta se săvârșește cu mare pompă și la Slavii din Balcan cam la fel. Intreg poporul, cu proeții în frunte, ese în ziua cea la sfințirea apei. Slavii din Üsküb se pregăteau și ei pentru această mare zi de sărbătoare, fiecare pentru sine. Căci sunt două tabere opuse de Slavi în Üsküb: este administrația sârbească, care nu se razimă decât pe garizoană și pe câteva sute de locuitori sârbi, iar dincolo massa compactă de Bulgari, cam 18,000 suflete. Aceștia au un episcop, pe Neofid, care în 1897 și 1898 a fost martorul agresiunii inter-

natului bulgar din partea unei bande sârbești și însus a fost rănit atunci.

Deci, la Boboteaza din acest an al coaliției, Sârbi; interveniră la »episcopul Neofid ca, Bulgarii, să »serbeze« frățește, cu ei împreună aruncarea crucii în apele Vardarului. Dar Neofid refuză, decizi fiind Bulgarii a-și face, singuri sfințirea apei. El au și ridicat o estradă pe mal, în preajma bisericii lor. Cuprinși de ciudă, Sârbi toată au spart-o noaptea. Dimineața Bulgarii ducându-se la râu cu sticle și cu borcane pentru a primi molitvă, și-au găsit răscolită locul ales. Ei s-au retras atunci în biserică, și când Sârbi au încercat să penetreze aici, Bulgarii au închis porțile și scutiți astfel au săvârșit ceremonia în jurul unui mic basin cu apă așezat în curtea bisericii lor. Sârbi s-au dus singuri la râu, și aci s-a văzut că sunt de pușini, ceace ei tocmai voiau să evite«.

Corespondentul afirmă apoi, că în trecut dușmănia între Sârbi și Bulgari era manifestă și că în urma faimoasei camaraderii de arme acea va eși potențată. Asa e unde minciuna e temelie.

»Reichspost«, cel mai mare organ de publicitate creștin în monarhie, scrie în numărul său de Duminecă:

»D-l profesor C. Nedelcu, corespondentul vienez al ziarului român »Gazeta Transilvaniei« din Brașov, dedică repositului arhiepiscop primat cardinal Dr. Francisc X. Nagl un deosebit de călduros și bine simțit panegiric, plin de admirație pentru marele arhieru și păstor al diecezei metropolitane de Viena. Reproducem o parte din acest necrolog, publicat în cel mai considerat și cel mai vechi ziar românesc (se știe, că »Gazeta Transilvaniei« apare de 76 ani):

Urmează reproduce și subliniate mai multe pasagii din articolul d-lui Nedelcu publicate la acest loc. Apoi »Reichspost« observă:

»Intr'adevar, acestea sunt din toate s'a scris mai frumos despre regretatul arhiepiscop primat. Este aceasta admirația pură a unui străin pentru un mare păstor al bisericii catolice«.

Din România.

Meetingul de Duminecă.

Un numeros public a răspuns la apelul Ligei, prezentându-se alaltăieri într'un mare număr la Băile Eforiei din București, unde a avut loc meetingul naționalist, convocat de Liga Culturală, la care, pe lângă publicul din capitală au luat parte delegațiunile mai multor secțiuni din provincie ale Ligei, dând astfel o înfățișare cât se poate de impunătoare acestei întruniri. Au vorbit președintele Ligei, d-l V. Arion, d-l Diamandi, directorul gimnaziului român din Janina, d-l Grădișteanu și alți delegați ai diferitelor secții ale Ligei, protestând, contra sălbătăciilor, comise de aliații balcanici față de Românii din Pind și susținând cu tărie rectificarea graniței Dobrogene, în sensul cererilor formulate de guvernul român.

— O bună notă a acestei întruniri — scrie ziarul »Seara« — a fost și aceea, că oratorii dându-și seama de greutate și importanța momentului, prin care trece Tara Românească și ținând seama de declarațiile făcute în Cameră de d-l Titu Maiorescu, președintele consiliului de ministri, că cuvântul Românii va fi ascultat. — au cerut cetățenilor să facă zid în jurul guvernului pentru ca astfel să se știe spririt în acțiunea lui de întreaga opinie publică.

Se înțelege însă, că atunci când mijloacele diplomatice întrebunțate de guvern, vor fi epuzate fără ca glasul României să fie ascultat, — cetățenii țării românești, pe deplin luminați asupra revendicărilor legitime al României, vor sprijini cu mai mult entuziasm noua acțiune, pe care guvernul va fi silit s'o ducă, pentruca prestigiul României să n'aibă nimic de suferit. Entuziasmul manifestat din prilejul acestei întruniri, e o nouă dovadă, că în caz de lipsă, toți Românii vor ști să impue ascultarea cuvântului țării cu brațele și piepturile lor.

După întrunire, publicul, formând cortegiul, în frunte cu drapelul diferitelor societăți și al Ligei, a manifestat

clară că nu te puteai încrede prea mult în părerile lui Caragiale — fiindcă, erau prea labile, prea mult datorite inspirației momentului. De multe ori am avut și eu senzația aceasta — în clipele când îmi povestea despre țărânul român însă și despre cel ardelean, în special, era de o iubire curată, »părintească«, care nu mai pretindea verificare, fiindcă ochii și gura lui vorbeau prea lămurit.

Unui student ardelean i-a arătat, răsând din toată inima, cum mergeau țărânii, flăcăii români, pe urma steagului satului lor la jocurile etnografice, când cu serbările din Blaj. (1911). Se plimba prin odaie, în Berlin, și țușca la mâinile și-și pleca capul nițel, ca flăcăul român, care calcă vârtos și e conștiu că are frunză verde de stejar în palărie. Apoi s'a oprit »nenea lăncu« din mersul imitat, și-a dus mâinile la ochi și-a zis: »Fie, că sdraveni feciori mai aveți, măi!« — Odată mi-a mărturisit, că a nimicit câteva articole scrise ca urmare, la seria, în care ridiculiza pe Marius Cicșos Rostogan, pe un învățător ardelean retrograd. Ca motiv îmi spunea, că ardeleii s'au simțit jigniți în urma caricaturii acesteia. Nu pot controla dacă — de fapt — s'a întâmplat nimicirea articolelor, »nenea lăncu« însă mi-a declarat-o aceasta hotărât (eram în otelul »Continental« — din Brașov).

Altădată l-am găsit în Berlin, cetind în bibliotecă pe Scarron. Avea o ediție veche din »Românul comic« cunoscutul roman, în care e descrisă

vieța actorilor francezi din provincie (sec. XVII). (O simpatie a lui C. pentru Scarron, ca și pentru nuvelele și povestile lui Lafontaine, Perrault și pentru Villon — »balada spânzuratului«). In primele momente mi-a cețit câteva pagini din Scarron, apoi mi-a dat un subiect ca să-l prelucrez. De multe ori mi-a dat astfel de sfaturi. După cum a fost în toate scrierile sale — dramatic, tot astfel și în. subiectele alese pentru mine, ca teme, ca pietri de încercare a puterilor mele, predomină acțiunea, ciocnirea voioțelor deosebite. Aleg astăzi numai subiectul dat de »nenea lăncu« în Berlin, acum 2 sau 3 ani, fiindcă subiectul acesta este caracteristic pentru »nenea lăncu«.

— Vrei să scrii ceva? Iată un subiect! Prelucra-l cum știi mai bine! Da să nu le dai răgaz oamenilor să se desmetecească din mâinile tale! Să-i fii într'o continuă agitație. Să le aprinzi foc bengal. Ascultă: să-mi descrii pe un transilvănean de-al vostru. — Așa, un învățător, un »dascăl« dela sate. — Inimios minune mare! — Dascălul n-a fost de când i-au crepat ochii în România și are o poftă nebună să-și vadă »frații«. Acum pune-i în gură vorbele voastre de pe la »Sighisoara« ori de pe la »Brașău«. Fă-l să adune bani din greu pentru o excursie în România. Să-și tragă aproape dela gură. — Așa — Și-apoi să mi-l plimbi odată prin București — pe calea Victoriei — pe la Cotroceni — pe la Filaret. — Toate să-i placă! Să

caște ochii mari și să-i pară rău, rău, că nu mai are un piept, să simțească de două ori bucuria, că vede frați de ai săi. — Și-apoi să-mi descrii o »sărbătoare națională«. Vre-un »Zece Mai« de-al nostru. Muzici și steaguri, și cască-gură, și o hărmălaie de să te fe-rească Dumnezeu-sfântul! — Ori mai bine du-l la »arenele romane«! — acolo cântă corurile. Descrie cum și mai bine toate astea — să te vedem! — Și când 'or cânta muzicile sau corurile mai frumos, când se va simți dascălul vostru ridicat mai sus pe aripele entuziasmului — ian rogu-te, ian fă să se apropie de dânsul un »frate«, o »pușlama«, și fă să-i jure românului meu punga, cu bănișorii de drum adunați din greu. — Acum trage sforile bine, bine — ca să nu ajungi »larmoyant«. — Muzica ori corurile cântă mai departe — »Trăiască Regele!« sau »Deșteaptă-te Române«, mai știu eu ce! — dascălul nostru începe să lăcrămeze. Pălăriile le flutură lumea ca nebună de entuziasm, cei de prin prejur privesc la omul, care lăcrămează și vreau să priceapă situația. »A, lăcrămează«, își zic ei, »fiindcă e »gheghincolo« ascultă și îmmurire noastre naționale! Ce frumos sentiment!«.... Dar dascălul lăcrămează, fiind-că a fost furat de un »frate«.... Ai tema. Prelucra-o!....

...și »nenea lăncu« râdea satisfăcut. Găsesc în subiectul acesta mult din »nenea lăncu«, scriitorul.

M. NEUMANN

Fondatla 1845.

TAILLEUR. Furnisorul curții imp. regale și cameral.

Vestminte pentru domni, băeți și fete, gata și la comandă

BRASOV.

pe călea Victoriei prin fața palatului și la sediul Ligei, unde a avut loc după aceea o consfătuire de comitet.

Casa profesorilor secundari.

Alături a fost inaugurat, cu o deosebită solemnitate și în prezența d-lui C. Dissescu ministrul cultelor și instrucției publice, palatul cercului profesorilor secundari. Solemnitatea inaugurării s'a început prin oficierea unui serviciu religios de Arhim. Iuliu Scriban, directorul Seminarului Central, în prezența unui mare număr de profesori. S-au ținut apoi mai multe cuvântări, aducându-se elogiul memoriei lui Sp. Haret, care în toate împrejurările și-a exprimat dorința de a se înființa o astfel de Casă pentru profesorii secundari, în anul căreia să se poarte iubirea adevărului și a științei strămoșești, care a fost straja limbei și a poporului românesc.

Pentru apărarea patriei

Comitetul de inițiativă, pentru strângerea fondului necesar flotei naționale, cu sediul la prefectura de Ilfov, comunică că, cu începere dela 28 Decembrie 1912, până la 23 Ianuarie 1913 a strâns suma totală de lei 305.477,80 din cari 88.821 lei în recipise la Casa de depuneri și 216.626,80 lei vărsați la Banca Națională.

Din ultimele sume incuse pentru flota națională a României, mai amintim următoarele:

D-l I. Kalinderu a subscris pentru flota națională suma de 300 lei.

Pe lista încredințată d-lui M. Orleanu s-a încasat suma de 5850 lei, iar pe cea încredințată d-nei Eliza Paul Teodoru 100 lei.

Societatea »Sacra« de înmormântare și de binefacere a israeliților de rit occidental din București, ținând ședință generală anuală, a votat suma de lei șase mii pentru fondul apărării naționale.

Evreii din orașul Craiova, au delegat pe d-l Mendel, să depună pe seama Ministerului de război suma de 16.000 lei, strânsi prin subscripție publică de la populația israelită din acel oraș, în folosul flotei naționale a României.

Din Cluj primim următoarea invitare:

Stimate Domnule!
Este foarte regretabil faptul, că în viața socială cât și publică noi Români din Cluj, ca sub povara unui blăstăm, dovedim un separatism căruia nu li se găsește păreche în nici un alt centru românesc.

Micile neînțelegeri dintre unii și alții mai măresc antagonismul și sub influințele acestora forțele izolate a a-tător indivizi capabili de cari dispune societatea noastră de aici, fatalmente sunt condamnate mult puțin la inerție.

Din motivul, că ori ce manifestație deamă de capacitate, de care ar dispune societatea românească din Cluj intrunită în acțiuni armonice, este iluzorie, iar instituțiile noastre culturale aproape numai vegetează, comitetul Casinei în ședința plenară de ieri a decis să încerce crearea unei atmosfere sociale suportabile.

Spre scopul acesta convoc ședința de consfătuire pe ziua de Miercuri, în 12 Febr. 1913 st. n. la 2 oare p. m. în localul Casinei, la care te rog respectuos să binevoești a lua parte și a îndemna și pe alții din jurul d-tale, cari poate din greșală nu au fost avizați, să ne onoreze cu prezența.

În speranță că vom putea dăra mă părății despărțiri, susținuți numai de proptele slabe, rămân cu frățești salutări.

Cluj la 8 Febr. 1913.

al D-tale, stimător
Dr Ștefan Morariu
prezidentul Casinei.

Am dori și noi, ca în acest oraș în care s'a înrădăcinat atât de adânc zavistia între Români, să aducă rezultatele cele mai frumoase truda d-lui avocat Morariu care poartă la inima sa atât de conștiință intereselor îndeosebi ale tinerimei universitare din Cluj.

E atâta răutate, atâta ură, atâtea prejudecăți și stăpânește un spirit atât de strâmt între Români din acest oraș, încât parcă ni rușine de raportul pe care încercăm să-l facem între rolul pe care-l joacă

Români din Cluj și între rolul atât stăpânitor al Maghiarilor conștii de sine, sdrobotorii puternicei Colonii săsești de odinioară și cuceritorii Românilor de azi.

Am dori să cucerească un alt spirit. Așteptăm o renaștere.

ȘTIRI.

29 Ianuarie 1913

Fiind mâne sărbătoare, numărul proximo al ziarului va apărea Joi seara.

Instalarea episcopului Dr. Valeriu Frențiu. Duminecă a avut loc la Lugoj instalarea noului episcop Dr. Valeriu Tr. Frențiu Festivitățile au decurs conform programului publicat. Un imens public, mai ales proțime, a participat la serbările de instalare, între cari s'a remarcat prezența episcopului de Caransebeș Dr. Miron Cristea. După terminarea ceremoniilor bisericești, noul episcop a ținut o frumoasă cuvântare în biserica catedrală. A primit apoi la reședința episcopască diferitele deputațiuni; iar la prânz s'a servit un banchet de 500 tacâmuri, unde noul episcop a rostit primul toast pentru M. Sa monarhul și papa, iar comitele suprem Medve a toatsat pentru noul episcop. Au urmat apoi mai multe toasturi din partea celor prezenți. Seara a avut loc concertul reuniunii »Lyra«, la care a participat întreaga elită orașului.

Din prilejul instalării sale P. S. Episcopul Dr. Frențiu a fost salutat prin următoarea telegramă din partea P. S. Episcopului Orăzii-mari:

Cătră Domnul m'am rugat, ca spiritul său să îndrepteze pașii tăi în calea aceasta, în care vei merge și în lăril să faci spre tine ochiul său, ca așa să poți lupta cu biruință luptele lui și să poți duce întru îndeplinire încă și mai multe de câte au avut învinsuși tăi în inimile lor pentru înflorirea bisericii, bi-cle patriei și pentru înălțarea reanunului românesc. — Episcopul Demetriu Radu

Viriliștii români în comitatul Cojocul. Primim la redacție lista viriliștilor pe anul 1913, din comitatul Cojocului. Numărul tuturor viriliștilor în acest comitat e 178, dintre cari 21 Români, anume d-nii: Ioan Popescu, adv., Reghin; Dr. Victor Moldovan, adv. Mociu; Dr. Simon Tămaș, adv. Hida; George Popa, comerciant, Sebeșul-mare; Ioan Gall, not. cerc., Săuceu; Dr. Eugen Bran, adv. Teaca; Laurian Vodă, preot gr. cat. Orminișul de Câmpie; Stan Vulc, arendaș, Archid; Dionisie Simon, propr. Sângeorgiu de Câmpie; Pompei Botezan, comers. Șărmaș; Dr. Andrei Pop, adv. Huedin; Ioan Pop, protopop gr. cat. Morlaca; Axente Murașan, preot gr. cat. Imbuz; Ioan G. Dolan, not. cerc, Giula-telec; Aurel Poruțiu, preot gr. cat. Dezmir; Ioan Pop, preot. gr. cat. Visuia; Mihail Rus, proprietar, Giula; Ioan Hossu, preot gr. cat. Milașul-mare; Teodor Iustian, medic, Sănpetru; Ioan Pop, preot gr. cat. Jucul de jos; Ioan Chiciudeanu, preot gr. cat. Țagul-mare.

Dintre 42 membrii suplenți, următorii 4 sunt români: Ioan Leucă, propr. Sămbotelec; Ioan Buza, propr. Milașul-mare; Eugen Marinovici, propr. Fărăgău și Iuliu Poruț, propr. Almaș.

La »Clubul Român« din Viena, Duminecă s'a continuat frumoasa serie de conferințe, și este acesta semnul că activitatea extraordinară de laudabilă și de îmbucurătoare, care a fost inițiată în acest an de comitetul cel nou e serioasă și perzistă, spre satisfacerea tuturor Românilor de bine. Duminecă a vorbit a doua oră d-l cand. teol. Z. Făcișan, tractând foarte frumos și cu cunoscută competență despre dezvoltarea culturale la Români de dincoace — Au urmat declamații și cântări. Numărul participanților e dela conferință la conferință tot mai mare.

Militara. Căpitănul Constantin Velcean, originar din Oravița, comandant de linie ferată la corpul XII de armată, a fost împărțit pe lângă direcțiunea căilor ferate a statului la Szombathely. Aceasta în urma unei ordinațiuni noi, care dispune că oficerii de serviciu la despărțământul căilor ferate, dela corpurile e armată vor avea să fie distribuiți de aci înainte deadreptul pe lângă câte o direcțiune a trenurilor ca astfel contactul să fie imediat.

— Dl. Dr. Zeno Dumitrescu, intrând în corpul medicilor militari activi

ai armatei comune, a primit rangul de medic superior (medic-locotenten).

Bucurie la Curtea Țarului. O telegramă din Petersburg anunță, că consiliul medical, ținut zilele acestea la Țarskoje-Selo, a stabilit că boala rieviciului se poate cura, ceea ce a stărnit mare bucurie la curtea Țarului. Țarina-mamă încă începe a se simți mai bine. Mai mare bucurie va aduce luna Iunie, pe când va avea loc marele eveniment familiar: înmulțirea membrilor familiei Țarului, ceea ce se așteaptă cu mare nerăbdare de întreaga Curte.

Un puternic incendiu a izbucnit alaltaseară în cartierul Beghakechen-Tophane din Constantinopol. Flăcările, cari a avut loc la Universitatea din Berlin, în prezența perechei imperiale și a cancelarului, împărțitul Wilhelm a ținut o alocuțiune, spunând în substanță groaznicului incendiu.

Un discurs al împăratului Wilhelm. Cu prilejul sărbătorii comemorative a ridicării națiunii germane în 1813, care a avut loc la Universitatea din Berlin, în prezența perechei imperiale și a cancelarului, împărțitul Wilhelm a ținut o alocuțiune, spunând în substanță următoarele:

În această epocă poporul prusian a regăsit credința în Dumnezeu său. Generațiunea de azi, căreia cuvântul de religione îi pricinuește dificultăți, nu are nevoie de a i se indica cum a putut ajunge vechea credință a strămoșilor ei la surprerea din 1806. Aceasta era o încercare, de oarece poporul prusian își pierduse credința. Tot așa renașterea națiunii nu a fost operă umană ci operă divină. Din aceste lecțiuni tinerimea germană poate să-și făurească pavăza de credință, care nu trebuie nici odată să lipsească din armătura unui german și a unui prusian. Noi voim să pășim pe calea noastră dreaptă, încrezători în Dumnezeu. Apoi putem cu toții să repetăm cuvintele primului și puternicului nostru cancelar: »Noi, germanii ne temem de Dumnezeu și de nime mai mult pe lume!«

Discursul a fost primit cu un mare entuziasm.

O întrunire a doamnelor musulmane. Ca vre-o 4000 de dame musulmane au ținut Sămbătă o întrunire patriotică la Universitatea din Constantinopol. S'au pronunțat numeroase discursuri patriotice mai ales de către soția generalului Mahmmud Mukhtar și de către prințesa Miimet. Adunarea a decis să transmită armatei, în numele femeilor otomane, o telegramă, invitând-o să stăruiască în luptă. În al doilea rând să exprime groaza femeilor și întregii lumi islamice contra grozăviilor comise de către aliați în Rumelia; în al treilea rând să adreseze suveranilor din Europa o lungă telegramă, protestând contra cruzimilor balcanicilor și făcând în termeni mișcători apel la sentimentele de nobleță și de umanitate ale suveranelor pentru a pune un sfârșit acelor grozăvii.

Desamărea într'o clipă a calilor. Se știe câte nenorociri se întâmplă, când iau calii vint. Dacă ar fi chip a i desprinde într'o clipă, de trăsura, ar alerga singuri, trărand după ei hamurile și deci ar fi lesne de prins Trăsura și cei din ea n'ar suferi nimic. De asemenea, când un cal cade și se încurcă în hamuri, iarăși ar fi de folos să-i poți da drumul cât mai curând din hamuri.

Moricet, birjar, fiu și nepot de birjar din Paris a născocit ua fel de meșteșug de-a desprinde calul, trăgând de două sforicele. Două catarame, altfel foarte solide când trage calul de ele,—se desfac, numai decât dacă tragem de acele sforișoare. S'au făcut experiențe foarte reușite la Paris pe alele din jurul Palatului mare.

Tinerimea română din Sebeșul săseșc și jur invită la petrecerea cu joc, costumată, ce se va aranja în Sebeșul-săseșc Sămbătă, în 2/15 Februarie 1913, în sala cea mare dela »Leul de aur«. Venitul curat se va destina unui scop filantropic.

Aviz. Se caută un concipient cu cu praxă bună. Doritorii să se adreseze la Dr. Șorban avocat Făgăraș. 3—3

Atragam atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Un eveniment muzical.

Brașov, 11 Febr. n.

Harnica noastră reuniune de cântări se află în ajunul reprezentării marelui oratoriu »Paulus« de F. Mendelssohn-Bartholdy, care va avea loc în primele zile ale lunii Martie st. n.

Acest concert, ce se va da sub dirigența neobositului maestrului Dima și la care vor colabora corul reuniunii, constător din 80 persoane, câțiva dintre cei mai distinși cântăreți-soliști români și orchestra orașului, completată cu mai mulți membri ai societății filarmonice, — va fi un mare eveniment muzical nu numai în sânul societății românești dia Brașov și Țara Bârsei ci și în cercurile muzicale streine ale Brașovului

În n-rii viitori vom aduce amănunte privitoare la conținutul și valoarea muzicală a acestei opere celebre, pentru a pregăti publicul nostru în ajunul acestui mare concert.

Suntem convinși, că Români din Brașov și Țara Bârsei vor saluta și aștepta cu o deosebită însuflețire acest eveniment muzical.

Lin Brașov și Țara-Bârsei.

Alegerea din Satulung. Eri a decurs alegerea de notar din Satulung. Candidatul Românilor Dr. Iiie Oana notarul din Țanțari n'a fost pus în candidație, din care cauză Români s'au retras demonstrativ abținându se dela votare. A fost astfel ales candidatul cel mai susținut al Maghiarilor un anumit Matis.

Asupra acestei ilegalități a pretorului bașibuzuc din Săcele vom reveni mai pe larg.

Fișpanul orașului Brașov, contele Mikes, a plecat pentru un timp mai îndelungat în Italia, ca să-și caute de sănătate.

Necrolog. Alături a încetat din viață avocatul Daniel L. Borosnyai în etate de 64 ani. În mormântarea a avut loc astăzi.

Tinerimea română din Brașov-Scheiu invită la serata de dans mascată ce o va aranja Sămbătă în 2 (15) Februarie 1913 în sala hotelului »Central« Nr. 1. Începutul precis la 9 oare seara. Pretul de intrare: de persoană K 1.—. Bilete se pot căpața seara la cassă. NB. Cea mai frumoasă damă și cel mai urât domn mascat, vor lua premiile prime. Venitul curat este destinat o parte pentru societatea »Sodalilor Români«, iar o parte pentru fondul ziaristilor români.

Tinerimea română din Hălchiu invită la producțiunea muzicală declamatorică teatrală urmată de dans ce se va aranja Sămbătă în 2/15 Februarie 1913 (Intimp. Dlui.) în sala birtului comunal a dlui Iohann Barthelmie din loc. Cu concursul binevoitor a unui grup din societatea corală »Acordul« din Brașov. Comitetul aranjator. Începutul la 7 oare seara. Pretul de intrare: de pers. loc I. cor. 1-50 loc II. cor. 1 loc de stat 70 fleri. Venitul curat se va folosi pentru înființarea unui fond propriu al corului. Oferte marinimoase și suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cvita pe cale ziaristică.

Program: 1. I. H. Stunz, Marș cor bărb. 2. G. Dima Nu-i dreptate cor bărb. 3. Declamațiune. 4. a) T. Popovici. Toarce lele-o cor. bărb. b) Foie verde de bujor. 5. Teatru: »Pălăria ceasornicarului« comedie într'un act de Adm. Emile de Girardin. 6. G. Dima Hai în horă cor bărb. 7. Declamațiune. 8. Flechtenmaher, Popovici. Dorul înstrăinatului. 9. N. Popovici, Marș ostășesc cor bărb. După producțiune urmează dans.

Opera »Der Waffenschmied« se va reprezenta de către reuniunea maghiară de cântări Joi în 13 l. c. n. pentru a doua oară în sala Redutei. Intrarea: balcon 3 cor., fotei 2-40 cor., parchet 2 cor. Locul III. 1-20 cor., Bilete se află în prăvălia Király.

Urania-Kino.

Nu mai Miercuri în 12 Februarie 1913 la 4, 6 și 8 oare cu următorul program:

Pathé Journal, București: Predarea bastonului de mareșal regelui Carol de către marele duce Mihailovici. Emirul din Bokhara. Sborul aviatorului Garros dela Tunis la Roma etc.

Nora sau un cămin al păpușilor. Dramă în 2 acte de H. Ibsen.

Cum ajunge Moriș la Pathé Frères Minunile Greciei antice. După natura. Ruinele Ateei dealungul colinei Mars spre Eleusis în Attica. Acropolis în toată splendoarea ei. Templul Parthenon. Elechtheion cu celebrele Karya-tide, Columnele din Olympelon, Poarta triumfală alui Hadrian, columna lui Ly-sikrates, Teatrul lui Iacus, Odeonul, o biserică bizantină din secolul V etc.

Drumuri spinoasă. După celebrul roman alui Iules Claretis. Mare dramă criminală în 3 acte. Film 2200 m.

Miss Alice, fata-șearpe. Colorat varietyé.

Pepi cel rău și portăreasa. Hazlie. Deschiderea cassei cu un cias înainte de începerea fiecărei reprezentații. Reprezentația viitoare Duminecă în 16 Februarie la 4, 6 și 8 oare.

ULTIME ȘTIRI.

Londra, 11 Febr. Ziarul *Globe* a primit o depeșă die Zeelandanouă, în care se anunță, că căpitanul *Scott a sosit* în 8 Ianuarie 1912 *la polul sudic*. A doua zi expediția a fost acoperită de zăpadă. *Scott și-a aflat moartea acolo, împreună cu 60 de oameni din expediția sa.*

Cetinje, 11 Febr. La Scutari se dau lupte din cele mai crâncene. În timp de 3 zile au căzut 2000 muntenegreni și sârbi și 4000 Turci.

Constantinopol, 11 Febr. Succesele recente turcești au produs aici mare însuflețire și încredere. — Kanul Murad Beder încredințat într'un manifest pe Curzi să-și sacrifice viața pentru salvarea patriei. — Mai mulți comersanți, advocați și medici greci au fost arestați.

Constantinopol, 11 Febr. În ultima telegramă trimisă de Sukri-pașa la Constantinopol, viteazul comandant al Adrianopolului declară, că în cazul când n'ar mai putea ținea orașul, va ucide pe cei 40.000 bulgari din oraș, va nimici toate monumentele și va incendia orașul i-ar apoi în fruntea garnizoanei va părăsi orașul arzând și într'o ultimă sforțare va sparge șirurile de impresurare. Sau vom muri cu cinste — încheie Sukri-pașa — sau vom părăsi ca învingători aceste ruine!

Constantinopol 11 Febr. Sultantul va pleca în curând la Ceatalgea, pentru a îmbărbăta trupele. Sukri-pașa telegrafiază, că atacul bulgarilor asupra fortului Karaltegy a fost respins și că orașul se va putea opune încă timp îndelungat.

Constantinopol, 11 F. b. În mod oficial se comunică că trupele turcești din poziția Derkos (Ceatalgea) au ocupat înălțimile »Osmun« respingând două regimente bulgare. Turcii înaintând au ucis 200 bulgari și au ocupat localitatea Larköi. Turcii au luat cu mare energie ofenziva pe întreaga linie Ceatalgea-Derkos-Midia. Bulgarii se retrag și au trecut în defensivă.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Branisco & Comp
Redactor responsabil:
Ioan Brotea.

Cine are trebuință de mobile și-le poate procura mai bine dela **Fabricile de mobile Székely și Réti**

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. La vizitadin re provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

PASIV

Blanțul General Încheiat la 30 Decembrie 1912.

ACTIV

Casa	Monetă	Aur	155.504.865,55			Capital	i	—	12.000.000
	metalică	Argint	1.081.918,76			Fond de rezervă		—	34.219.790,60
		Trate aur	63.430.277,50	219.967.061,81	440.746.961,81	" " amortiz imobil., mobilier și mașini		—	4.998.400,06
		Bilete de bancă		220.779.900	9.258.972,55	Bilete emise de bancă		—	645.960.640
		Efecte predate Casei spre încasare				Bonuri de Casă		—	9.184.100
		Portofoliul român și străin—Centrala	102.005.653,65	157.125.758,17		Reescomptul semestrului viitor		—	1.341.318,77
		" " Sucursale și agenții	55.120.104,52	11.933.704		Depozite de retras		—	109.710.492
		Efecte publice				Compturi diverse		—	158.642.833,11
		" fond de rezervă statutar							
		" " amortiz imobil. mobilier și mașini			250.995,16				
		Cupoane							
		Imprumuturi de efecte pub. Centrala	6.825.500	17.514.400					
		" Suc și agenții	10.688.900						
		Imprumuturi pe efecte publice în cont curent Centrala, Sucursale și Agenții			15.640.283,68				
		Imobile			6.338.170,10				
		Mobilier și mașini de imprimerie			853.252,54				
		Dobânzi îndatorate la împrumuturi pe efecte publice			284.155,09				
		Depozite libere			109.710.492				
		Compt. de valori			29.286.292,30				
		" curent			54.603.209,65				
		" diverse			100.986.038,23				
					976.002.574,54				976.002.574,54

Un inginer diplomat
caută oare de limba română, eventual atașare la o familie română aleasă. Informații la administrația ziarului

Beutură escelentă și cu gust bun, care produce sânge — Recomandat de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervozitate, recovalescentă. — Înfățișează producerea sângelui, întărind mușchii și nervii, dă apetit asupra stomacului și urmărește neplăcută jără a avea acului sau u dinți.

Pretul unei sticle mari Cor 3,50 una mică Cor. 2.— Se capătă în toate farmaciile.

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS
farmacist în Sibiu.

DEBIT

Profit și Pierdere încheiat la 31 Decembrie 1912.

CREDIT

Salariile personalului de administrație	680.411,12			Soldul semestrului I	—	3.035.011,10
" " " imprimerie	55.096,70			Dobânzile portofoliului comercial și diverse beneficii	5.004.634,96	
Cheltuieli de admin. Centrala 671.103,38 și dif. taxe și indem. Suc. și Ag. 151.385,61	822.488,99			Trate și remize și diverse operațiuni cu străinătatea	1.024.824,68	
Cheltuieli de imprimerie	6.042,44			Venitul efectelor publice	289.828	6.319.285,64
Fondul amortizării imobilelor	50.000					
" " mobilierul și mașini de imprim.	15.000					
Luminat și încălzit	49.145,44					
Drepturi de prezență	25.340					
Material pentru fabricarea biletelor (uzat imprimerie)	84.134,44	1.798.790,03				
Beneficiu net lei 7.555.506,71 aparținând: Fond de rezervă Partea rezervei 20 la sută as lei 6.835.506,71	1.367.101,34					
Restul de lei 5.468.405,37, se va distribui: 20 la sută Ministerului de finanțe. Partea cuvenită Statului din beneficiu	1.093.681,07					
7 la sută Taximele Conz. de administrație și Censori	382.788,37					
1 la sută Casei de pensii și ajutor a funcționarilor Băncii	54.684,05					
Dividend. Acont de dividend lei 50 act. lei	1.200.000					
pe 1912 Rest de dividend lei 144 de a. lei	3.456.000	4.616.000	7.554.254,83			
De reportat pentru anul viitor			1.251,88			
			9.354.296,74			9.354.296,74

Zilnic
piept de miel proaspăt fript la grătar la Restaurantul Alten Rathaus. Târgul grâului Nr 3. 1-6

Ioan Apfelbach
BRAȘOV, Strada Porții 18.
(La regele gulerilor.)

Vă recomand manșonul meu mare de ciorapi de bărbați, dame și copii și ciorapi de turist, cămăși albe și colorate de turist. Iamene lungi și scurte până la genunchi. Guleri manșete și cravate moderne. Umbrela, Toalet și Parfumerie. Vă servesc solid și sigur.

Coliere de blană și mufuri. Albituri după măsură. Resturi de toate articole foarte ieftin la Fritz Prediger, 1-100 Strada Porții Nr. 8.

Gubernator, Ant. Carp.

Director, Corneliu Cioranu

Cel mai mare magazin de haine în ardeal.

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. mei muștrii din Brașov și împrejurime, că în urma circulației streinilor de peste vară — devenită obicei în orașul nostru — prăvălia mea de

haine pentru bărbați, băeți, copii și fetițe

am aranjat-o cu cel mai bog și atmai fin asortiment de haine confecționate, exclusiv, la comandă. — Din acest depozit, după ce partea cea mai mare a fost cumpărată peste vară, mai ales, de streinii vizitatori, — au mai rămas, între altele:

Pardesiuri de toamnă, paltoane de iarnă, blăni pentru orașeni și voiajori, șolova i, haine pentru bărbați, băeți copii și fetițe, pe cari le vând cu cele mai moderate prețuri, oferind astfel oricui ocazia ca cu bani puțini să-și poată procura **haine fine, pregătite la comandă**.

Reg sprijinul binevoitor și cât mai multe comanda din partea Onor. public.

Cu deosebită stimă

Succesorul N. P. Goldmann: **SAMUEL LIPOT.**
Brașov, Târgul Inului 33. (Palatul Cell).

J. Broder